

Almási Csaba Sándor, Cimer Zsolt, Kátai-Urbán Lajos

MEZŐGAZDASÁGI FELHASZNÁLÁSÚ VESZÉLYES ÁRUK KÖZÚTI SZÁLLÍTÁSI TAPASZTALATAI - 2.

Absztrakt

Magyarország 1979-ben ratifikálta a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodást (ADR). Az ADR Megállapodás tagállamokon belüli alkalmazása során szükségessé válhat meghozni az adott ország biztonsági igényeihez illeszkedő részletszabályokat. Magyarország ezért 2004-ben kidolgozta az ADR Megállapodás hatálya alá nem tartozó járműtípusokkal, a mezőgazdasági vontatóval és a lassú járművel vontatott pótkocsival történő szállítási műveletekre vonatkozó első rendeletet. A termelés színvonalának fenntartásához szükséges az ADR Megállapodás és egyéb, környezetvédelmi célú rendelkezésekkel kapcsolatos tapasztalatok rendszerezése az agráripari szereplőkkel való folyamatos katasztrófavédelmi szakmai együttműködésen keresztül.

Kulcsszavak: ADR, iparbiztonság, kérdőív, közút veszélyes áru közúti szállítás, mezőgazdaság,

EXPERIENCE RELATED TO CARRIAGE OF AGRICULTURAL DANGEROUS GOODS BY ROAD - PART 2.

Abstract

In 1979, Hungary ratified the European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (ADR). During the country-specific application of the Agreement, it may be necessary to create detailed rules tailored to the security needs of the country concerned. Therefore, in 2004, Hungary drafted the first regulation on transport operations with vehicle types not covered by the Agreement, agricultural tractors and slow-moving trailers. In order to maintain the standard of production, it is necessary to systematize the experience

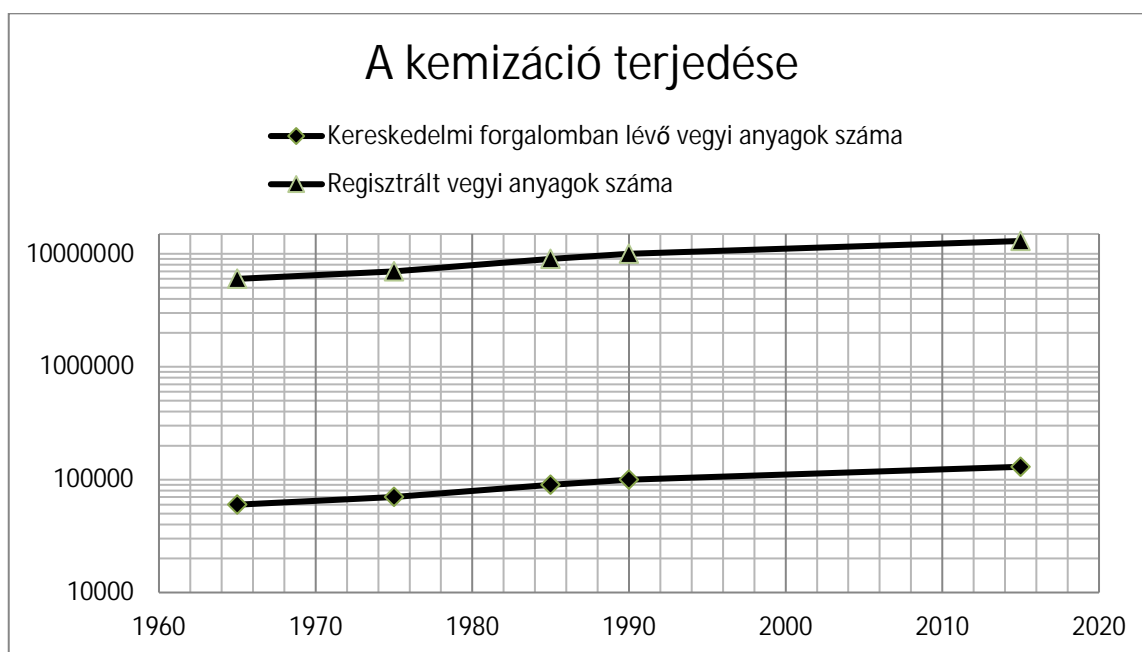
related to the Agreement and other provisions for environmental purposes through continuous disaster management professional cooperation with agro-industry actors.

Key words: ADR, agriculture, carriage of dangerous goods by road, industrial safety, questionnaire

1. BEVEZETŐ

A szerzők egy kétrészes cikksorozatban mutatják be az agráripari szakma és az agrár-felsőoktatás helyzetértékelését. A tanulmányban azt vizsgálták, milyen mértékben épültek be a szakmai elméletbe és gyakorlatba a veszélyes tevékenységet szabályozó, kapcsolódó előírások.

Az ezredforduló előtt forgalomban lévő vegyi anyagok száma 100 000 feletti, a regisztráltaké ennek százszorosa, körülbelül 10 millió volt. Napjainkban a regisztrált vegyi anyagok száma körülbelül 13 millió, 130 000-nél több van forgalomban, mely évente 400-1000 tétellel növekszik. Mindössze 2000 körüli azoknak a vegyi anyagoknak a száma, melyről megfelelő ismereteink vannak.¹

1. ábra. Saját szerkesztés, *A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni*

¹ Szakál Béla (szerk.), Cimer Zsolt, Kátai-Urbán Lajos, Sárosi György, Vass Gyula: A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés I. Budapest: Hungária Veszélyesáru Mérnöki Iroda, 2015. (ISBN: 978-963-12-3502-9)

védekezés I. Szakkönyv (In: 7 p) alapján.

Az első részben a növényvédő szerek általános ismeretére, jelölésére, bekeverésére, valamint általános közúti- és mezőgazdasági vontatóval történő szállítására vonatkozó szabályaival kapcsolatos ismeretekkel foglalkoztunk. Megállapítottuk, hogy az agrárszektor a közúti veszélyesáru-szállítás szempontjából az egyik legérintettebb terület. Ezért megvizsgáltuk a végrehajtói jogalkalmazás gyakorlatát a mezőgazdasági tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek, és a felsőfokú tanulmányokat folytatók körében.

Felvetettük továbbá annak a lehetőségét, hogy a felsőfokú agrárszakember-képzés során elsajátítandó ismeretanyaghoz hozzárendeljék a veszélyes tevékenységekkel kapcsolatos szabályozási (adminisztratív) alapismereteknek megszerzését. Kiemeltük, hogy a veszélyesáru-szállítási ellenőrzési hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok és az üzemeltetők közötti folyamatos együttműködés és kapcsolattartás nélkülözhetetlen. Szükséges továbbá tanulságos jogesetek és bekövetkezett balesetek vizsgálati tapasztalatainak bemutatása, valamint a felmerülő jogalkalmazási kérdések tisztázása. Arra következtetésre jutottunk, hogy indokolt az agrárvezetői utánpótlás veszélyes áruk szállítására vonatkozó előírásokból történő bizonyos szintű felkészítése. A nemzetközi előírásoknak való minőségi megfelelés és a kívánt biztonság fenntartása érdekében a szerzők azt javasolták, hogy a veszélyesáru-szállítási ismeretek ne csak agrár, hanem más, például műszaki-, vagy orvostudományi képzések tananyagaiban is jelenjenek meg.²

2. A KUTATÁS MÓDSZERTANÁNAK BEMUTATÁSA

A cikksorozat második részében a szerzők folytatják a kérdőíves felmérés kutatási módszerével készült vizsgálat és a szakterületi jogalkalmazási tapasztalatok elemzését.

A felmérés az *élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről* szóló 2008. évi XLVI. törvény 47/B § (2) pontja szerinti gazdasági szervezetek körében történik, melyek a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági

---

² Almási Csaba, Cimer Zsolt, Kátai-Urbán Lajos: Mezőgazdasági felhasználású veszélyes áruk közúti szállítási tapasztalatai - 1. rész, Védelem Tudomány –V. évfolyam, 2. szám, 2020. 4. hó, a Védelem Tudomány Katasztrófavédelmi Online Tudományos Folyóirat hivatalos weboldala: URL.: <http://www.vedelemtudomany.hu/articles/08-almasi-cimer-katai.pdf> (Letöltés: 2021. január 11.)

Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által készített táblázat³ TEÁOR⁴ -kódjai szerinti tevékenységet végeznek. A vizsgálatba bevontunk továbbá agrár-felsőoktatásban részt vevő hallgatókat. A primer kérdőíves felmérésben a célcsoportokból 100 fő vett részt önkéntesen és névtelenül.

A szerzők a hatósági ellenőrzések és a bírságolási eljárások tapasztalatai állították össze a szakmai kérdéseket. Az alkalmazott kutatási módszer az alábbi kérdéscsoportokat magában foglaló kérdőíves felmérés volt, melyek vizsgálják:

- az ADR Mellékleteinek ismeretét, valamint
- a mezőgazdasági vegyszerek mezőgazdasági vontatóval és pótkocsival történő szállításához kapcsolódó ismeretek mértékét.

Fenti kérdéseket az ADR által alkalmazott jármű-definícióból következő, ráépülő belföldi szabályozás miatt volt szükséges külön kezelni.

A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás 1. cikk a) értelmében: „jármű” a gépkocsi, a nyergesvontató, a pótkocsi és a félpótkocsi – mint azt az 1949. évi szeptember 19-én kelt Közúti Közlekedési Egyezmény 4. cikke meghatározza –, kivéve a valamely Szerződő Fél fegyveres erőinek tulajdonában vagy rendelkezése alatt álló járműveket;”⁵

A 2008/68/EK irányelv részletezi fenti fogalmat: (...) „jármű”: a közúti forgalomban való használatra szánt, legalább négy keréssel rendelkező, 25 km/h-t meghaladó legnagyobb tervezési sebességű gépjármű, valamint pótkocsija, kivéve a síneken futó járművet, a mozgó munkagépet, valamint a veszélyes áru szállításakor legfeljebb 40 km/h sebességgel közlekedő mezőgazdasági és erdészeti vontatót; (...).⁶

A magyar jogrendben az 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet 1. számú Függelék (II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak) (a) alapján: „jármű: közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. (...).”⁷

³ NÉBIH. TEÁOR számok listája. URL.: <http://portal.nebih.gov.hu/teor-szamok-listaja> (Letöltés: 2021. január 11.)

⁴ TEÁOR: Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere.

⁵ 1979. évi 19. törvényerejű rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás kihirdetéséről, URL.: Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=3587.340298 (Letöltés: 2021. január 07.)

⁶ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2008/68/EK IRÁNYELVE (2008. szeptember 24.) a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról; URL.: az EUR-Lex hivatalos weboldala: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32008L0068> (Letöltés: 2021. január 07.)

⁷ 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól, URL.: Nemzeti Jogszabálytár hivatalos

A 40 km/órát meg nem haladó sebességgel történő közúti szállítására és a „jármű”-fogalomkörének kiterjesztésére dolgozták ki a mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló 7/2011. (III. 8.) NFM rendeletet.

3. A KÉRDŐÍVES KUTATÁS RÉSZEREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA

Az egyes kérdésekre adott válaszok és azok elemzése ebben a fejezetben kerülnek bemutatásra.

1. kérdés: *Rendelkezik-e ADR- képzettséggel?*

Az első kérdéssel a szerzők arra kívántak választ kapni, hogy mekkora az ADR-által előírt képzettség aránya az ágazatban tevékenykedők körében. Az 1. táblázat azt mutatja, hogy a válaszadó nők közül senki, a férfiak 84%-a nem rendelkezik ADR-képzettséggel. A teljes válaszadók közel fele, 42%-a nyilatkozta, hogy nincs ADR-képzettsége. A férfiak közül 2 fő rendelkezik veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó bizonyítvánnyal, 2 fő mezőgazdasági vegyszer és üzemanyag szállítására szakosító képzéssel, 2 fő ADR járművezető oktatási bizonyítvánnyal, és további 2 fő ADR 1.3 fejezete szerinti képzéssel.

1. táblázat. Az ADR-szerinti képzettségek megoszlása. *Készítette: Almási Csaba*

1. Rendelkezik-e ADR- képzettséggel?	Férfi	Nő
Biztonsági tanácsadó	2	0
ADR járművezető	2	0
ADR 1.3	2	0
Mezőgazdasági vegyszerszállító	2	0
Nincs ADR-képzettségem	42	50

Az veszélyes áruk szállítására vonatkozó előírások megismerése érdekében az ADR 1.3.1

szakaszában előírja, hogy a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos munkakört ellátó személyeknek feladatukhoz és felelősségükhöz igazodóan milyen képzésben kell részesülniük. Az oktatást még a felelősség elvállalása előtt kell meg kell tartani. A munkakör, amelyre a szükséges képzés még nem történt meg, csak képzett személy közvetlen felügyelete mellett tölthető be. A biztonsági tanácsadók és a járművezetők képzésére további szabályok vonatkoznak.⁸

A 2. táblázat tartalmazza a veszélyes áruk közúti szállításával kapcsolatos képzéseket, és a megszerzésükhöz kapcsolódó feltételeket.

2. táblázat. A veszélyes áruk közúti szállításával kapcsolatos megszerzhető képzések.

Készítette: Almási Csaba⁹

	Közlekedési hatóság tanfolyami jóváhagyása	Oktatói kompetencia	Vizsgáztat	Bizonyítványt kiállítja	Ismeret-felújítás gyakorisága
Mezőgazdasági vegyszer- és üzemanyag szállító	Szükséges	ADR biztonsági tanácsadó-foglalkozás-vezető	Közlekedési hatóság	Közlekedési hatóság	Nincs
ADR 1.3	Nem szükséges	Biztonsági tanácsadó	Nincs vizsga	Munkáltató	2 évente
ADR járművezető	Szükséges	ADR biztonsági tanácsadó-foglalkozásvezeető	Közlekedési hatóság	Közlekedési hatóság	5 évente

⁸ 178/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről, 2. melléklet, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=202925.341073 (Letöltés: 2021. január 11.)

⁹ A mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló **7/2011. (III. 8.) NFM rendelet**, a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról szóló **61/2013. (X. 17.) NFM rendelet**, valamint a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadóról szóló **25/2014. (IV. 30.) NFM rendelet** alapján, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala. (Letöltés: 2021. január 15.)

ADR biztonsági tanácsadó	Szükséges	Biztonsági tanácsadó, pedagógiai ismeretek	Közlekedési hatóság	Közlekedési hatóság	5 évente
ADR biztonsági tanácsadó- foglalkozás- vezető	-	-	Közlekedési hatóság	Közlekedési hatóság	5 évente

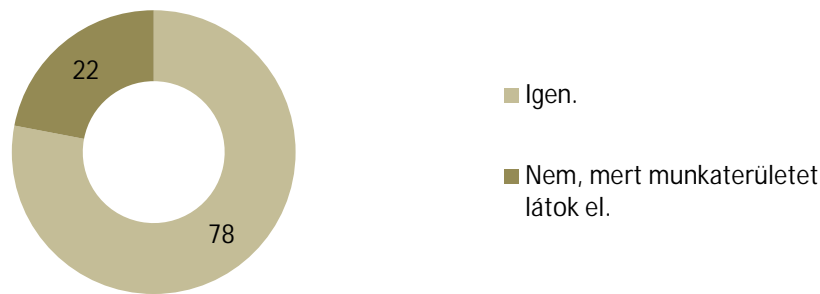
2. kérdés: Megkérlik, hogy szállítson ki üzemanyag-töltő-állomásról szántóföld melletti helyszínre 1000 liter űrtartalmú IBC-ben 1000 liter gázolajat munkagépek üzemeltetésére. Az IBC a rakodófelületen megfelelően le van rögzítve. Vonatkoznak-e Önre az ADR szabályai?

A válaszadók 78%-a helyesen válaszolt, tisztában van a szállítás feltételeivel. A felajánlott alternatíva munkaterület ellátására vonatkozik és egy, az ADR 1.1.3.1 bekezdésben található mentességre utal. A közúti ellenőrök gyakori tapasztalata, hogy a szállító a rakomány rögzítettségére hivatkozik, mint a mentesség alkalmazásának egyetlen feltételére, mely a feltételek nem teljes körű ismeretére utal. Az ADR 1.1.3.1 c) pont esete olyan szállításokra vonatkozik, ami a vállalkozások fő tevékenységüket kiegészíti, mint például a mély- és magasépítési munkaterületek ellátása. Az egyik lényeges feltétel, hogy csomagolóeszközként (fenti esetben ez egy nagyméretű csomagolóeszköz, „*intermediate bulk container*”¹⁰, IBC) legfeljebb 450 liter mennyiségű veszélyes áru lehet betöltve. További feltétel, hogy a veszélyesáru-rakomány az ADR 1.1.3.6 bekezdésben meghatározott mennyiségi határokon belül kell, hogy legyen. Gázolaj esetén az 1000 liter mennyiség még szabályos.

¹⁰ 178/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről, 2. melléklet, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=202925.341073 (Letöltés: 2021. január 07.)

2. Megkérjük, hogy szállítson ki üzemanyag-töltő-állomásról szántóföld melletti helyszínre 1000 liter űrtartalmú IBC-ben 1000 liter gázolajat munkagépek üzemeltetésére. Az IBC a rakodófelületen megfelelően le van rögzítve. Vonatkoznak-e Önre az ADR szabályok

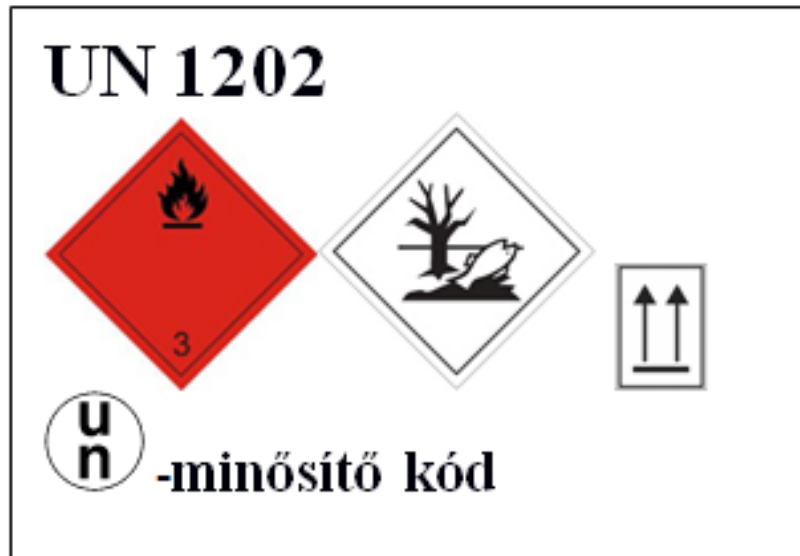
2. ábra. A 2. kérdés a mentességek alkalmazásának helyességét méri.

Készítette: Almási Csaba

1000 liter gázolaj azonban legalább három különböző csomagolóeszközben férhet el az ADR 1.1.3.1 c) pontjának alkalmazása esetén. Ezt a mentességet fenti szállítás alkalmával tehát nem veheti igénybe. Tisztázni kell továbbá, hogy ez a mentesség nem alkalmazható a vállalkozások által anyagbeszerzés, külső vagy belső anyagelosztás céljából végzett szállításokra. Fent tárgyalt szállítási művelet anyagbeszerzés, tehát egy fenti mentesség alkalmazását kizáró, másik feltételnek is megfelel. Az ilyen szállítási műveletek során az ADR 1.1.3.6 bekezdése szerint mentesség alkalmazása javasolt, az alábbiak betartásával:

- Az ADR 1.1.3.6 bekezdést alkalmazva egy szállítóegységen legfeljebb 1000 liter gázolaj szállítható. A személyautóval vontatott utánfutó egy szállítóegységnek minősül.
- A gázolaj csak UN- minősített csomagolóeszközökbe tölthető.
- A küldeménydarabot rögzíteni kell.
- A küldeménydarab szembeni oldalain a következőket kell feltüntetni:

3. ábra. A küldeménydarab helyes jelölése és bárcázása.

Készítette: Almási Csaba

- IBC-k esetében szükséges meggyőződni, hogy a fém adattáblák elhelyezésre kerültek és tartalmazzák a szükséges információkat.
- A fuvarokmányban a szállított veszélyes árura vonatkozó alábbi információknak kell a szerepelniük: „UN 1202 GÁZOLAJ 3 III”. Üres, tisztítatlan csomagolóeszközök esetén: „ÜRES IBC, 3”.
- A fuvarokmányban továbbá fel kell tüntetni a küldeménydarabok számát és fajtáját és a veszélyes áru összes mennyiségét, az alábbi példa szerint UN- számonként és szállítási kategóriánként:
„3” szállítási kategória: 1000 liter UN 1202 GÁZOLAJ 3 III 1 db IBC.
- A jármű teljes személyzetnek magánál kell tartania az ADR 1.3 fejezete szerinti vizsga igazolását. A járművezetőnek nem szükséges ilyen okmány, ha rendelkezik az ADR 8.2 fejezet szerinti oktatási bizonyítvánnyal.¹¹

A mentesség lényegi része, hogy nem szükséges a járművet narancssárga táblával megjelölni, a járművezetőnek írásbeli utasítással, ADR oktatási bizonyítvánnyal, és az ADR-ben előírt

¹¹ 178/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről, 2. melléklet, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=202925.341073 (Letöltés: 2021. január 07.)

személyes védőfelszerelésekkel rendelkezni. A szállítóegységet elegendő egy darab, 2 kg-os tűzoltó készülékkel ellátni. Gyúlékony gőzöket, gázokat meggyújtani nem képes hordozható világítókészülék abban az esetben szükséges, ha a (legfeljebb 60°C lobbanáspontú) folyadékot szállító jármű raktere fedett.

A kérdésben feltételezett szállítási művelet végrehajtható a *mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló 7/2011. (III. 8.) NFM rendelet* hatálya alá tartozó, 40 km/órát meg nem haladó sebességgel, mezőgazdasági vontatóval, vagy lassú járművel és pótkocsival történő közúti szállítással is. Ekkor természetesen fenti NFM-rendelet előírásainak kell megfelelni, melynek alkalmazása esetén üzemanyag szállítható küldeménydarabban és tartányban egyaránt.

Növényvédő szer, folyékony és nem folyékony műtrágya, valamint dízelüzemanyag mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel az alábbi technológiákban szállítható:

3. táblázat. *Készítette: Almási Csaba*

	Növényvédő szer	Nem folyékony műtrágya	Folyékony műtrágya	Dízelüzemanyag
Küldeménydarabban	X	X	X	X
Ömlesztve		X		
Legfeljebb 6500 liter befogadóképességű rögzített vagy leszerelhető tartányban			X	X

Ekkor a szállítás során vontatóval legfeljebb egy pótkocsi vontatható. Legfeljebb 6500 liter befogadóképességű tartányos pótkocsi akkor használható üzemanyag vagy folyékony műtrágya szállítására, ha rendelkezik a szállítandó anyagra érvényes, ADR 9.1.3.5 bekezdés szerinti jóváhagyási igazolással.¹²

¹² A mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló 7/2011. (III. 8.) NFM rendelet alapján, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=137213.198051 (Letöltés: 2021. január 11.)

A szállítóegység jelöléséről is gondoskodni kell, a „MEZŐGAZDASÁGI VEGYSZER”- és a „TŰZVESZÉLYES”- feliratokat a pótkocsin az alábbi táblázat szerint kell elhelyezni.

4. táblázat. *Készítette: Almási Csaba*

	Mezőgazdasági vegyszer szállítása	Gyúlékony mezőgazdasági vegyszer szállítása	Üzemanyag szállítása
Pótkocsi jobb oldalára: MEZŐGAZDASÁGI VEGYSZER	X	X	
Pótkocsi bal oldalára: MEZŐGAZDASÁGI VEGYSZER	X	X	
Pótkocsi hátuljára: MEZŐGAZDASÁGI VEGYSZER	X	X	
Pótkocsi jobb oldalára: TŰZVESZÉLYES		X	X
Pótkocsi bal oldalára: TŰZVESZÉLYES		X	X
Pótkocsi hátuljára: TŰZVESZÉLYES		X	X

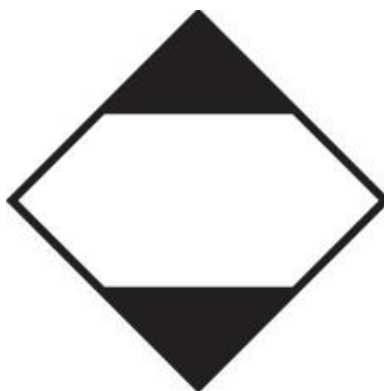
Mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival közúti közlekedési szolgáltatás keretében mezőgazdasági vegyszert és üzemanyagot 50 km-nél nagyobb távolságra nem szabad szállítani.

A szállított anyag kereskedelmi megnevezését tartalmazó menetlevelet vagy fuvarlevelet kell vezetni. A rakományt rögzíteni kell és a szállított anyag szabadba jutásának megelőzésére intézkedéseket kell tenni. Mezőgazdasági vegyszer és üzemanyag belföldi közúti szállításánál

szállítóegység vezetőjének rendelkeznie kell a közlekedési hatóság által kiadott, ilyen anyagok szállításának jogosultságára vonatkozó igazolással. Az is megfelelő azonban, ha van a szállítási módra és szállított anyagra érvényes ADR oktatási bizonyítványa. Ez utóbbi előírás alól mentesülnek az őstermelők.¹³

3. kérdés: Mit jelent az alábbi jelölés?

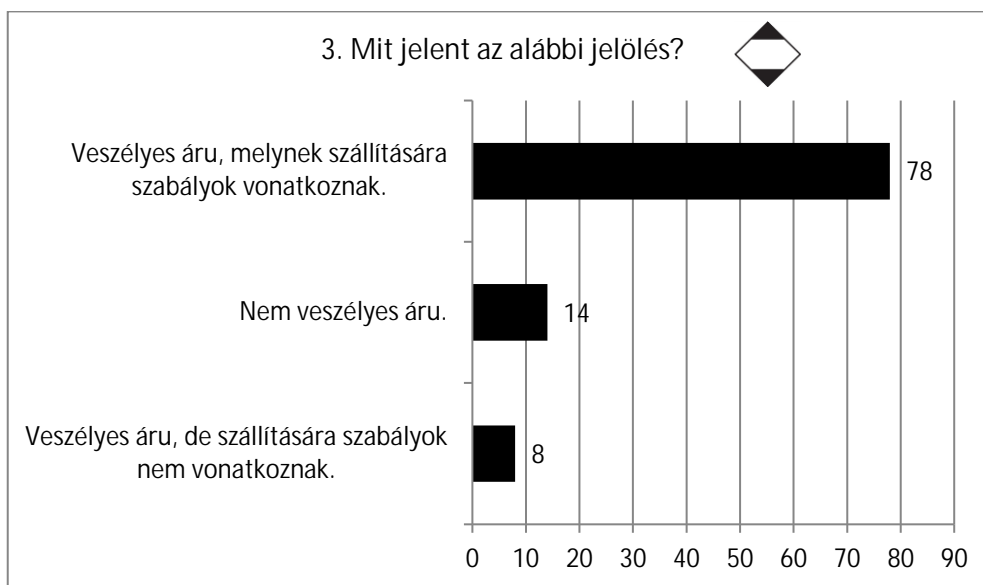

4. ábra. ADR 3.4.7 fejezet szerinti, korlátozott mennyiséget tartalmazó küldeménydarabok jelölése.¹⁴

A válaszadók 78%-a helyesen állapította meg, hogy fenti ábra veszélyes árut jelöl. Az ADR hatálya alá tartozó növényvédő szereket gyakran adnak fel szállításra e mentességi módhoz tartozó feltételekkel, az egyszeri felhasználásra szánt csekély mennyiségek miatt. Ugyanakkor a szállítási adminisztráció és egyéb költségek csökkenthetők a szállítási mennyiségek egyidejű növelésével. Tovább előnye, hogy az e mentesség szerint csomagolt veszélyes áruk a többivel jellemzően ellentétben, elhelyezhetők a szállítóegységen az ADR 1.1.3.6. bekezdés igébe vételével szállított 1000 liter mennyiségű gázolajon felül.

¹³ A mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló 7/2011. (III. 8.) NFM rendelet alapján, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=137213.198051 (Letöltés: 2021. január 07.)

¹⁴ 178/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről, 2. melléklet, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=202925.341073 (Letöltés: 2021. január 10.)

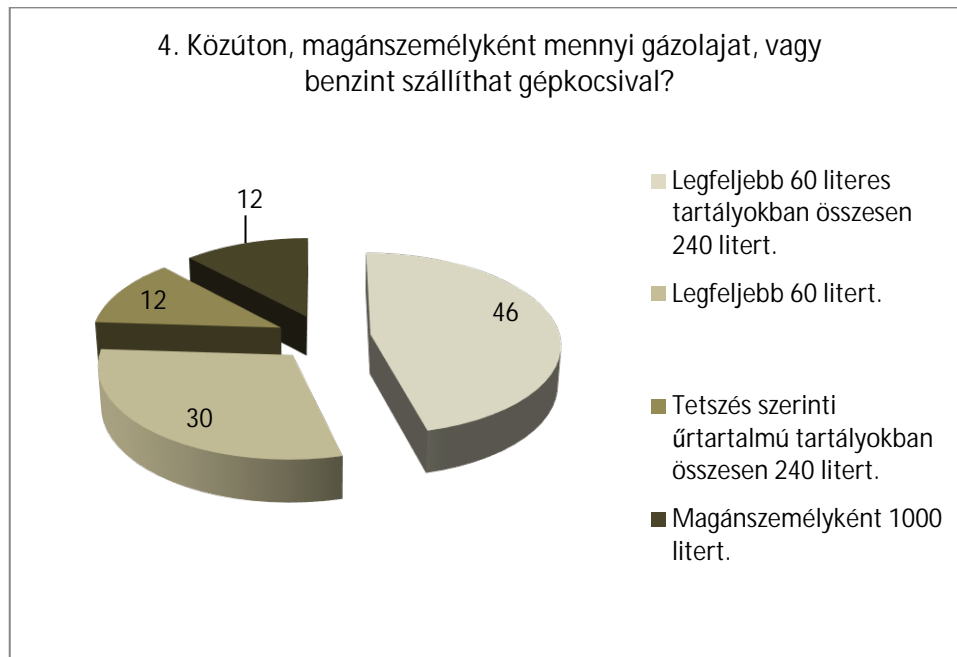

5. ábra. A mentességek alkalmazásának mérése. *Készítette: Almási Csaba*

A válaszadók 22%-a tévesen ítélné meg az áru szállítási veszélyeit. A növényvédőszeres igen gyakran mérgező hatásúak, veszélyesek a vízi környezetre és gyúlékonyak, ezért a szállításban való részvételükön kívül felhasználásukra is szigorú szakmai szabályok is vonatkoznak. A *növényvédelmi tevékenységről szóló, 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet* alapján a NÉBIH a növényvédő szereket a forgalmazás és a felhasználás szempontjából I., II. és III. forgalmi kategóriába sorolja. Az I. és II. forgalmi kategóriába sorolt növényvédő szerek forgalmazásához, vásárlásához, felhasználásához I. vagy II. forgalmi kategóriájú növényvédő szer forgalmazása, vásárlása, és felhasználása szakképesítéshez és engedélyhez kötött.

4. kérdés: Közúton, magánszemélyként mennyi gázolajat, vagy benzint szállíthat gépkocsival?

Fenti kérdés a mezőgazdasági területek üzemanyag-ellátása kapcsán gyakori probléma. A válaszadók kevesebb, mint fele jelölte meg helyesen, hogy legfeljebb 60 literes tartályokban szállítható összesen 240 liter.

6. ábra. A 4. kérdés a mentességek alkalmazásának helyességét méri.

Készítette: Almási Csaba

Magánszemély által vagy magánszemély részére megtöltött, újratölthető tartályokban szállított gyúlékony folyékony anyagok esetén:

- ha az összmennyiség egy tartályban legfeljebb 60 liter,
- egy szállítóegységen pedig összesen legfeljebb 240 liter,
- és az ADR 1.1.3.1 a) pontjában található feltételek teljesítésével mentesül az ADR előírásainak betartása alól.

Ilyen feltétel például, hogy az árut kiskereskedelmi csomagolásba kell tölteni, tehát például egy IBC-ben nem szállítható el 60 liter gázolaj.¹⁵

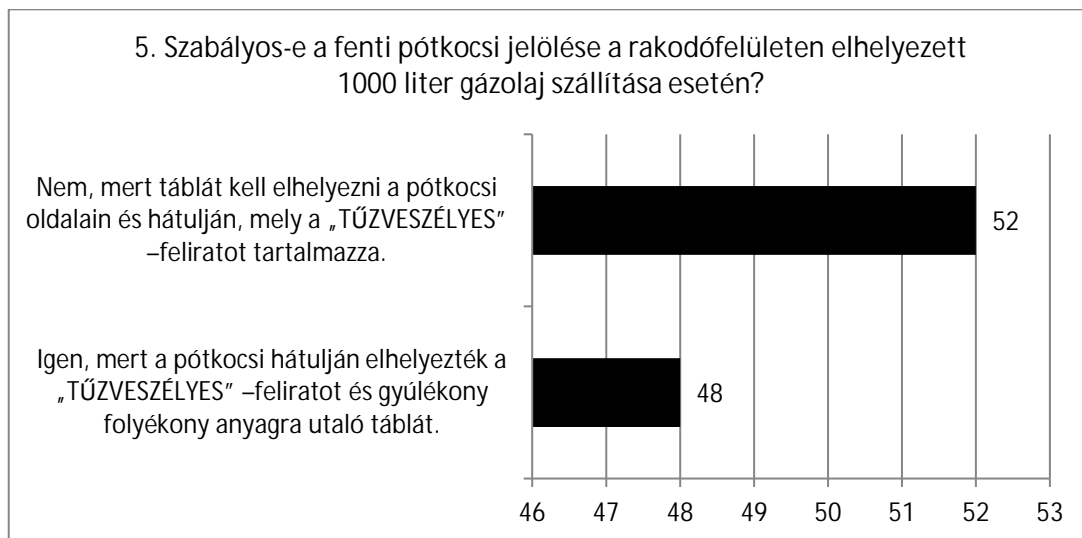
5. kérdés: Szabályos-e az alábbi pótkocsi jelölése a rakodófelületen elhelyezett 1000 liter gázolaj szállítása esetén?

¹⁵ 178/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről, 2. melléklet, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=202925.341073 (Letöltés: 2021. január 15.)

1. fénykép. 1 m³ űrtartalmú nagyméretű csomagolóeszköz (IBC) a rakfelületen.

Készítette: Almási Csaba

7. ábra. A jelölések alkalmazására vonatkozó ismeretek mérése.

Készítette: Almási Csaba

A kérdés a 7/2011. (III. 8.) NFM rendelettel kapcsolatos ismereteket méri. A 2. kérdés részletezte a munkagépek kiszolgálása céljából, gépkocsival történő üzemanyag szállítás feltételeit. Az 5. kérdésben tárgyalt műveletet azonban az ADR nem szabályozza. Mezőgazdasági vontatóval, vagy lassú járművel vontatott pótkocsival, a gázolajjal töltött, 1000 liter űrtartalmú IBC-t a már korábban említett, 7/2011. (III. 8.) NFM rendelet alapján lehet szállítani. A válaszadók 52%-a jelölte meg helyesen, hogy a pótkocsi mindkét oldalát és hátulját „TŰZVESZÉLYES” –felirattal kell ellátni.¹⁶

¹⁶ A mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival

4. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK, ÖSSZEGZÉS

A szerzők jelen tanulmány második részében a veszélyesáru-szállítási továbbképzettség mértékét, valamint az üzemanyag szállításának problémáival, a leggyakoribb mentesség megjelenítésével és a mezőgazdasági szállítóeszköz jelölésével kapcsolatos ismereteket értékelték.

Az Európai Unióban és Magyarországon is egyre komolyabban foglalkoznak a veszélyesáru-szállítással, mert rendkívül összetett kockázatot teremt,¹⁷ hazánkban évente mintegy 40-60 alkalommal következik be jelentősebb közúti, vasúti és belvízi veszélyesáru-szállítási esemény.¹⁸

A közúton szállított veszélyes anyagok köre és felhasználásuk mennyiségének növekedése, valamint a rendszeresen bekövetkező balesetek miatt a tevékenység egyértelmű biztonsági kihívásnak számít. A veszélyes áruk közúti szállításának műszaki és adminisztratív jellegű szabályait és alapelveit a felhasználóknak még a veszélyes tevékenység megkezdése előtt meg kell ismerni. Ezt szolgálják a jogi szabályozás alkalmazásához kapcsolódó üzemeltetői képzések és felkészítések.

Végső következtetésként megállapítjuk továbbá, hogy a felmérés eredményeként könnyebben azonosíthatók azok előírások, melyek kapcsán gyakoribb, üzemeltető és hatóság közötti jogalkalmazási egyeztetés szükséges.

A tanulmányunkban bemutatott vizsgálat alapján javasoljuk, hogy az illetékes hatóságok és az üzemeltetők alakítsanak ki folyamatosan működő fórumot a tanulságos jogesetek és bekövetkezett balesetek vizsgálati tapasztalatainak bemutatása, valamint a felmerülő jogalkalmazási kérdések tisztázása érdekében.

---

történő közúti szállításáról szóló 7/2011. (III. 8.) NFM rendelet alapján, URL.: a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos weboldala: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=137213.198051 (Letöltés: 2021. január 11.)

¹⁷ Vass Gyula: A veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzése 2010. II. félévében. Budapest, 2010, Védelem Online: <http://www.vedelem.hu/letoltes/anyagok/719-a-veszelyes-aruk-kozuti-szallitasanak-ellenorzese-2010-ii-feleveben.pdf> (Letöltés: 2021. január 11.)

¹⁸ Vass Gyula: Katasztrófavédelmi rendszer változásának aktuális kérdései, I. Katonai Hatósági Konferencia, Budapest, 2012. május 8-9, URL.: <http://hm.hatosagihivatal.kormany.hu/download/a/ec/40000/Dr%20Vass%20Gyula%20-%20Katasztr%20C3%B3fav%20C3%A9delmi%20rendszer%20v%20C3%A1ltoz%20C3%A1s%20C3%A1nak%20aktu%20C3%A1lis%20k%20C3%A9rd%20C3%A9sei.pdf> (Letöltés: 2021. január 11.)

Fenntartjuk azt a javaslatunkat, hogy az agrár-felsőoktatásban a veszélyes áruk szállítására vonatkozó ismeretek elsajátítása jó alapot szolgáltatna a nemzetközi előírásoknak való minőségi megfelelés és a kívánt biztonság hosszú távú fenntartására. A szerzők megítélése szerint továbbá indokolt lehet, hogy a veszélyesáru-szállítási alapismeretek ne csak agrár, hanem más, például műszaki-, vagy orvostudományi képzések tananyagaiban is jelenjenek meg.

IRODALOMJEGYZÉK

Almási Csaba, Cimer Zsolt, Kátai-Urbán Lajos: Mezőgazdasági felhasználású veszélyes áruk közúti szállítási tapasztalatai - 1. rész, Védelem Tudomány –V. évfolyam, 2. szám, 2020. 4. hó, a Védelem Tudomány Katasztrófavédelmi Online Tudományos Folyóirat hivatalos weboldala: URL.: <http://www.vedelemtudomany.hu/articles/08-almasi-cimer-katai.pdf> (Letöltés: 2021. január 11.)

NÉBIH. TEÁOR számok listája. URL.: <http://portal.nebih.gov.hu/teor-szamok-listaja> (Letöltés: 2021. január 11.) TEÁOR: Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere.

Szakál Béla (szerk.), Cimer Zsolt, Kátai-Urbán Lajos, Sárosi György, Vass Gyula: A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés I. Budapest: Hungária Veszélyesáru Mérnöki Iroda, 2015. (ISBN: 978-963-12-3502-9)

Vass Gyula: A veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzése 2010. II. félévében, Budapest, 2010. Védelem Online: <http://www.vedelem.hu/letoltes/anyagok/719-a-veszelyes-aruk-kozuti-szallitanak-ellenorzese-2010-ii-feleveben.pdf> (Letöltés: 2020. március 6.)

Vass Gyula: Katasztrófavédelmi rendszer változásának aktuális kérdései. I. Katonai Hatósági Konferencia, Budapest, 2012. május 8-9. URL.: <http://hm.hatosagihivatal.kormany.hu/download/a/ec/40000/Dr%20Vass%20Gyula%20-%20Katasztr%3Bfav%3A9delmi%20rendszer%20v%3A1ltoz%3A1s%3A1nak%20aktu%3A1lis%20k%3A9rd%3A9sei.pdf> (Letöltés: 2020. március 2.)

Jogszabályok jegyzéke

178/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről, 2. melléklet

61/2013. (X. 17.) NFM rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról

7/2011. (III. 8.) NFM rendelet a mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről

Almási Csaba Sándor t. őrnagy tanársegéd

Nemzeti Közszerológati Egyetem – National University of Public Service

E-mail: csaba.almasi@katved.gov.hu

Orcid: 0000-0001-5251-2954

Dr. Cimer Zsolt egyetemi docens, dékán helyettes

Nemzeti Közszerológati Egyetem – Vízstudományi kar – National University of Public Service

E-mail: cimer.zsolt@uni-nke.hu

Orcid: 0000-0001-6244-0077

Dr. habil. Kátai-Urbán Lajos t. ezredes, tanszékvezető egyetemi docens

Nemzeti Közszerológati Egyetem – National University of Public Service

E-mail: katai.lajos@uni-nke.hu

Orcid: 0000-0002-9035-2450